

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 29. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Év végére meglesz az ötszázezredik magyar állampolgár a határon túlról

Év végére meglesz az ötszázezredik magyar állampolgár a határon túlról - jelentette ki a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) hatodik Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetemének megnyitó ünnepségén. Semjén Zsolt hangsúlyozta: olyan határon túli iskolai programot indítottak el, melynek célja, hogy ne legyen olyan magyarországi diák, aki úgy érettségizik le, hogy nem volt intézményes formában határon túli magyar közösségekben. Azt is szeretnék elérni, hogy ne legyen olyan határon túli magyar diák, aki nem volt Magyarországon. Ezenkívül támogatják a határon túli magyar közösségeket, hogy ne csak az anyaországba, hanem egymás országaiba is látogassanak el, hogy „be tudjuk lakni a Kárpát-medencét”. A miniszterelnök-helyettes megjegyezte: akkor tudjuk a magyar nemzet megmaradását szolgálni, ha étellel tudjuk megtölteni ezeket a kereteket. Az állam feladata, hogy a magyar nemzet fennmaradjon, életminősége javuljon, ehhez pedig az államnak kell megteremtenie az anyagi kereteket - állapította meg. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár az ELTE határon túli intézmények fórumának plenáris találkozáján elmondta, a kormányzati tervek szerint ösztöndíjprogrammal segítenék, hogy magyarországi professzorok egy-két évig munkát vállaljanak külhoni magyar képzési nyelvű egyetemeken, főiskolákon. Az ELTE Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetemének keretében tartott rendezvényen a helyettes államtitkár arra kérte a határon túli felsőoktatási intézmények képviselőit, írják össze, mely státusok betöltéséhez van szükségük anyaországi professzorokra, a magyarországi egyetemeket pedig arra, hogy állítsák össze intézményeikben, hány tanáruk érez kedvet a határon túli oktatáshoz.

A ReConnect Hungary ösztöndíjasait fogadta Répás Zsuzsanna

Az Egyesült Államokban és Kanadában élő magyar származású fiatalok, a ReConnect Hungary program ösztöndíjasai látogattak a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumba. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár fogadta őket, és beszámolt nekik például az újra ülésező Magyar Állandó Értekezletről és a magyarság identitásának megőrzéséért indított programokról. Répás Zsuzsanna a fiatalok előtt kiemelte: korábban nem volt szoros kapocs a diaszpóra és az anyaország között, de az új kormány változtatott ezen. Szólt arról is, hogy kimondottan a diaszpórában működő magyar szervezetek részvételével jött létre a Magyar Diaszpóra Tanács, elindult továbbá a Kőrösi Csoma Sándor Program, amelynek célja a diaszpórában élő magyarság mindennapjainak segítése, magyarságuk megtartása. Beszámolt egyúttal a ReConnect Hungary alapvető céljáról, vagyis hogy a magyar gyökerű fiatalok közelről tapasztalhassák meg a magyar kultúrát, családjuk, felmenőik múltját, ezzel is erősítve magyar identitásukat. Répás Zsuzsanna az új kormányzat egyik legfontosabb döntésének nevezte, hogy elfogadta az egyszerűsített honosításról szóló törvényt, amely „amellett, hogy komoly gesztusértékkel bír a

határainkon túl élő magyarság felé, megpróbálta a 2004-es népszavazás eredményét elfelejteni”.

Dragnea Bálványosfürdőn: „Nem kizárt a magyar régió”

Nem tartja eleve kizártnak egy magyar többségű régió megalakítását Liviu Dragnea közigazgatásért felelős miniszterelnök-helyettes, aki pénteken egy bálványosfürdői fórumon a kormány régióát szervezési terveit ismertette Hargita, Kovászna és Maros megyei önkormányzati vezetők, valamint a civil szféra képviselői előtt. Dragneától a fórumot követő sajtóértekezleten azt kérdezték, lehetségesnek tartja-e, hogy – a történelmi Székelyföldet magába foglaló – Maros, Hargita és Kovászna megye önálló régiót alkosson. „Nem tudom még megmondani, hogy a központi fejlesztési régióból egy vagy két közigazgatási régió lesz-e. Mindenhol elmondtam: én nem szoktam eleve elutasítani a változatokat, éppen ezért nem zárom ki ennek a lehetőségét sem” – válaszolta a román miniszterelnök-helyettes. Dragnea a székelyföldi fórumon is ismertette azt az eredeti tervet, miszerint Románia hét fejlesztési régiója kapna közigazgatási rangot. Kifejtette: a régiósítás nem jelenti azt, hogy Románia szövetségi állammá alakul. A kormány régióalakítási tervében fontos cél a decentralizáció, amit a fejlődés motorjának tekintenek, de az a közigazgatásra, nem pedig az állam nemzeti és oszthatatlan jellegére vonatkozik.

A találkozó az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) háromszéki szervezetei képviselőinek kisebb akciójával indult, Székelyföld-feliratú táblával, illetve az önálló Székelyföld régiót követelő transzparenszekkel fogadták a kormányfő-helyettest. Nem hiányzott ugyanakkor a székely zászló sem: a Sepsiszentgyörgytől Bálványosig tartó útszakasz mentén fekvő településeken mintegy kétszáz arany-sávos-kék lobogó volt kitéve magánházakra, illetve a polgármesteri hivatalokra. Az RMDSZ és egyben a székelyföldi előljárók álláspontját Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere ismertette. Cáfolta, hogy a székelyföldi megyék lennének a sereghajtók, ami a nemzeti összterméket, az államkasszába való befizetéseket, és egyáltalán az életszínvonalat illeti, miközben a visszaosztás tekintetében komoly hátrányban vannak. Antal ugyanakkor felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy a fejlesztési régiók működésképtelensége már bebizonyosodott, ezeknek közigazgatási hatáskörrel való felruházása csak egy rossz elképzelés bebetonozása lenne. Végül az előljáró kitért arra is, hogy a régiókialakítás során igen fontos, hogy a hatásköröket csak a minisztériumok adják át, a megyéktől és a településektől ne kerüljenek át, különben még súlyosabb központosítás veheti kezdetét.

Bálványosfürdőn a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) képviselői nyílt levelet adtak át Liviu Dragneának. Ebben Izsák Balázs, az SZNT elnöke arra figyelmeztette a román politikust: az európai charták ratifikálásával és a magyar–román alapszerződés megkötésével Románia vállalta, hogy nem változtatja meg közigazgatási átszervezéssel a hagyományos térségek etnikai arányait. Leszögezte: Székelyföld feldarabolása éppen olyan kártékony lenne, mint a beolvasztása egy nagyobb román térségbe.

Miközben az erdélyi magyar szervezetek tulajdonképpen egyöntetűen a Maros-Hargita-Kovászna megyékből álló régió mellett szállnak síkra, egyelőre semmit sem lehet tudni a kormány közigazgatási átszervezéssel kapcsolatos konkrét terveiről. A legfontosabb kérdésről, a régiók leendő hatásköreiről nem esett még szó, az erdélyi magyarság szempontjából azonban ez kulcskérdés. Amennyiben a régiók a megyék hatásköreiből fognak elvenni, úgy még a legkedvezőbb régiós beosztás is hátrányos helyzetbe hozhatja a magyarságot. A Maros-Hargita-Kovászna megyékből álló régió lakosságának is csupán 59 százaléka lenne magyar nemzetiségű, így a jelenlegi 85 százalékos Hargita és 73 százalékos Kovászna megyéhez képest jelentősen csökkenne a magyarság érdekérvényesítő képessége, hosszútávon pedig a többség elvesztésével is számolni lehetne.

Zászlótörvényt ígért Dragnea

Zászlótörvényt ígért Liviu Dragnea pénteken a székelyföldi helyhatóságok képviselőinek Bálványosföldön. A miniszterelnök-helyettes a fórumon kijelentette: jogszabálytervezetet dolgoz ki, amely lehetővé teszi, hogy a helyi közigazgatási szervek – polgármesteri hivatalok és megyei tanácsok – saját zászlót fogadjanak el, és azt az alárendeltségükbe tartozó középületekre kitűzzék. Dragnea szerint jelenleg joghézag van ebben a kérdésben. Hargita és Kovászna megye román nemzetiségű kormánybiztosai az utóbbi hónapokban több ízben a székely jelképek eltávolítására szólították fel azokat a polgármestereket, akik középületekre is kitűzték az ősi nap-hold szimbólumpárossal díszített, arany sávos kék zászlót. A felszólításnak nem engedelmességek ellen közigazgatási pert indítottak. A különböző bíróságok ellentmondásos döntéseket hoztak a zászlóügyekben. A brassói és a marosvásárhelyi táblabíróság érvénytelenítette azokat a határozatokat, amelyeket Hargita, illetve Kovászna megye tanácsa saját zászlajáról hozott. A sepsiszentgyörgyi tanács nemrég úgy döntött: megvédi a zászlót, és felkérte a lakosokat, hogy csatlakozzanak a fellebbviteli perhez.

Nem lesz közös tüntetés július 20-án

„Elvártuk volna az Erdélyi Magyar Néppárttól (EMNP), hogy a régióátszervezés elleni tüntetés időpontjának és helyszíneinek bejelentése előtt egyeztessen a többi romániai magyar alakulattal” – fogalmazták meg keddi sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatójukon a Magyar Polgári Párt háromszéki vezetői. Bálint József, az MPP sepsiszentgyörgyi elnöke leszögezte, üdvözlük, ha egy szervezet kiáll a közösségi jogokért, ám szerintük a néppártnak egyeztetnie kellett volna a többi politikai alakulattal, azok országos vezetőivel, mielőtt nyilvánosságra hozza a régióátszervezés elleni tüntetés időpontját. Az MPP háromszéki vezetője ennél keményebben fogalmazott, Kulcsár Terza József azt mondta, elítéli a néppárt hozzáállását, úgy véli, csak az volt a céljuk, hogy ők legyenek az elsők, akik bejelentik a régióátszervezés elleni tüntetést. „Úgy viselkednek, mintha ők találták volna fel a spanyolviaszt. Toró T. Tibor fordítva ült fel erre a lóra, önfejű, és ezzel nem használ az ügynek. A néppárt kész tények elé állította a többi politikai alakulatot, ha valaki nem lesz

ott a tüntetésen, azt mondják majd róla, hogy nem jó magyar” – szögezte le Kulcsár Terza József, aki szerint, már a március 10-ei marosvásárhelyi tüntetés bebizonyította, hogy nemzeti ügyben közösen kell fellépni, szervezni és mozgósítani. Különutasnak tartja a Néppártot az RMDSZ háromszéki szervezete is. Tamás Sándor, a szövetség háromszéki elnöke elmondta, értetetlen számukra, hogy miután a különböző erdélyi magyar politikai alakulatok és civil szervezetek azt hirdették, hogy közös fellépésben gondolkodnak, és egyeztetnek is erről, most a néppárt egyedül lép. „A Székelyföldön az RMDSZ-nek 129 polgármestere, két megyei önkormányzati vezetője van, ezzel szemben az MPP-nek öt, az EMNP-nek két polgármestere. Ebből kiindulva egyértelmű, hogy az RMDSZ tud hatásosan mozgósítani, ezért is érthetetlen a Néppárt különutas kezdeményezése” – fogalmazott Tamás Sándor.

Közmeghallgatást tartottak a Beneš-dekrétumokról Brüsszelben

Bagó Zoltán és Mészáros Alajos EP-képviselők Felhívás magyar-szlovák párbeszédre címmel közmeghallgatást szerveztek a Beneš-dekrétumok történetéről és azok joghatásáról az Európai Parlament brüsszeli épületében. A meghallgatás három meghívott előadója, Rezsőházy Rudolf történész-szociológus professzor, Dr. Horváth Attila jogtörténész professzor és Dr. Korom Ágoston európai uniós jogász különböző szempontokból elemezték a dekrétumok, valamint az azokat megerősítő 2007-es szlovák parlamenti határozat kérdéskörét. A résztvevők záró következtetései megegyeztek: a Beneš-dekrétumok múltja és jelene megoldásra váró kérdés, amely egyaránt foglalkoztatja a közvéleményt, az érintetteket és a kutatókat. Rámutattak továbbá, hogy a téma európai szemmel történő megközelítése és megvitatása jelentős mértékben járulhat hozzá a magyar-szlovák kapcsolatok fejlődéséhez, ezáltal pedig a közép-európai kisebbségek helyzetének javulásához. Bagó Zoltán fideszes EP-képviselő kiemelte, a két ország miniszterelnökei által aláírt kölcsönös bizalmon alapuló megállapodások új fejezetet nyitottak a szlovák-magyar viszonyban, a közmeghallgatáson levont következtetések és ténymegállapítások pedig ezen új korszak alfejezetének tekinthetők. Bagó szerint még soha nem sikerült ilyen magas szakmai szinten, nyilvánosan és európai módon bemutatni és elemezni a Beneš-dekrétumokat. További előrelépés, hogy az Európai Parlament két illetékes szakbizottsága is vizsgálni fogja a kérdést – tette hozzá. „Közös jövőnk a megbékélés, hiszen együttműködésre vagyunk ítélve. Azzal együtt, hogy az idő múlása enyhíti a múlt sérelmeit, hiszem, hogy országaink között ma nincs helye a történelmi amnéziának. Ezért a kérdés rendezésére, mint európai jogász és jogalkotó magam egyetlen lehetőséget látok, nevezetesen a kollektív bűnösség elvét tartalmazó Beneš-dekrétumoknak a szlovák jogrendből való törlését” – szögezte le a néppárti politikus. Miroslav Lajčák szlovák külügyminiszter szerint „különös és logikátlan” volt a közmeghallgatás megtartása. Magyarország szerinte a rendezvényt nyitott kapukat döngtet, mivel Szlovákia és Magyarország között már huzamosabb ideje minden kérdésben

párbeszéd zajlik, így nincs szükség arra, hogy a két állam közötti dialógust az EP keretén belül zajló párbeszéd helyettesítse.

„Új lapot kellett nyitnunk a nemzetpolitikában”

Ha volt olyan terület a magyar politikai színtéren, ahol az újonnan megválasztott magyar kormány úgymond „üres lappal” indulhatott, az a nemzetpolitika kérdése volt. Egyszerűen azért, mert a korábbi kormányoknak a kommunista gyakorlatot követve nem volt ilyen politikájuk. A külhoni magyarsággal való viszony szempontjából a leglényegesebb a kettős állampolgárságról szóló törvény elfogadása volt, s e törvény, valamint a kapcsolódó dokumentumok legfontosabb üzenete az összetartozás volt – mondta többek között Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár pénteken Kishegyesen, a XI. Vajdasági Szabadegyetemen megtartott előadásában. Az előadás során elhangzott, hogy a mai napig mintegy 470 ezren kérelmezték az újrachonosítást, és négyszázezren le is teheték az állampolgársági esküt. Ez az adat megcáfolta azokat is, akik úgy gondolták, hogy az első hónapokban lesz egy nagy kérelmezési hullám és tumultus, aztán majd lecseng, és azokat is, akik azt jósolták, hogy a rendelkezés elindítja a Magyarországra történő elvándorlást. Egyik sem igazolódott be. Kiderült ugyanis, hogy a kettős állampolgárság az emberek többsége esetében sokkal inkább emocionális, hovatartozási kérdés, és egyáltalán nem a megélhetés megteremtésének lehetősége. Répás Zsuzsanna értekezésében kiemelte, hogy a kettős állampolgárság is annak a nemzetpolitikai célkitűzésnek a része, amely szerint az egybetartozást minden szempontból meg is kell élnünk. Közjogi szempontból például úgy, hogy részt kell venni a szavazáson, de úgy is, hogy azokkal a nemzedékekkel, amelyek semmit sem tudtak Trianonról, a kormány segítséget adjon arra, hogy megismerjék az elszakított területek helyzetét, megismerjék az ottani embereket, és személyes kapcsolatok is kialakuljanak. Fontos, hogy ismét megindult a magyar-magyar párbeszéd, és már nem születhetnek olyan jelentősebb döntések, amelyekről a külhoni magyarság nem mondhatta volna el véleményét. Az államtitkár asszony külön is hangsúlyozta a vajdasági magyarok sikereit az autonómia kérdésének valóra váltásában, mint mondta, ez olyan eredmény, amelyről a Kárpát-medencei külhoni magyarság többi része még csak álmodik. A helyettes államtitkár szólt a magyar kormány nemzetpolitikai programjairól, elsősorban a külhoni területek magyarsága számára legfontosabbról, az intézmények fenntartásáról, mivel nyilvánvaló, hogy a magyarságtudat valahol ott ér véget, ahol az intézmények megszűnnek. Külön kiemelte a Határtalanul! program jelentőségét, amelynek keretében a magyarországi fiatalok megismerkedhetnek a határon túl élő társaikkal, és maguk is tapasztalhatják azt, hogy ez a nemzet egybe tartozik.

Canak: Teljes körű autonómia nélkül Vajdaság mindent elveszít

A köztársaság Vajdaság iránti adóssága immár eléri a 100 milliárd dinárt, ami a tartomány két teljes évi költségvetése. Ez a tény is bizonyítja, hogy a központi hatalomnak semmiféle érveke nincs Vajdasághoz – jelentette ki Nenad Canak, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga (LSV) elnöke vasárnap Szabadkán. „Teljesen egyértelmű, hogy decentralizáció nélkül, Vajdaság törvényhozásra, végrehajtó és bírósági hatalomra, vagyonra és forrásbevételekre is kiterjedő autonómiája nélkül el fog veszni minden, amit az előttünk élő generációk megteremtettek” – mutatott rá Canak újságíróknak pártja Főbizottsága vasárnapi szabadkai ülésének szünetében. Az LSV vezetője rámutatott arra is, hogy pártjának mindig jó volt az együttműködése a VMSZ-szel. Az eltávolodás azért történt meg, mert Canak megítélése szerint a VMSZ az utóbbi időben jobbra tolódott, a nemzeti komponenseket hangsúlyozza jobban, s ez a tény ezt a pártot eltávolítja a polgári irányultságú Ligától.

Turul-ünnepség Tiszaújlaknál

A kárpátaljai magyarság vasárnap Tiszaújlakon, a Rákóczi-szabadságharc első győztes ütközetének emlékére emelt turulmadaras emlékműnél tartotta hagyományosan legnagyobb tömegrendezvényét, a Turul-ünnepséget, melynek főszónoka Kovács Zoltán Nyíregyháza polgármestere, az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottsága alelnöke volt. Kovács Zoltán a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) által rendezett ünnepségen a Rákóczi-szabadságharc összefogását állította például a mának, beszélt a nemzeti összetartozás törvénybe foglalásának jelentőségéről, a 2010-es választásokat követően felállt új magyar kormány nemzetpolitikájáról, annak eredményeiről. A politikus ismertette továbbá a kedvezményes honosítás intézményének bevezetése óta eltelt időszak során benyújtott állampolgársági kérelmek és eskütetelek számadatait, továbbá beszélt a nemzet közjogi egyesítésének fontosságáról.

